

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

GENERALENS LYSTHUS, TROMNÆS SKOV

GULDBORGSUND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	14.01.2011
Besigtiget af:	Mia Kroer Ræbild
Journalnummer:	2010.7.82.07/376-0001
Kommune:	Guldborgsund Kommune
Adresse:	Tromnæs Alléen 10, 4800 Nykøbing Falster
Betegnelse:	Generalens Lysthus, Tromnæs Skov
Fredningsår:	1918
Omfang:	<i>Lysthusbygningen (ca. 1780-90 af Andreas Kirkerup)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Generalens Lysthus ligger ud mod Østersøen i Tromnæs Skov, umiddelbart syd for den halvanden kilometer lange allé, der fører fra herregården Corselitze mod vest til Østersøen mod øst.

Generalens Lysthus er opført som en vinkelbygget bindingsværksbygning i en etage, og består af en veranda under tag og et opholdsrum. Bindingsværket er kalket hvidt over stok og sten. Taget er et helvalmet stråtag med kragtræer i mønningen. Vinduerne er småsprossede sidehængte vinduer, i verandaen er vinduerne større og rundbuede øverst og dørene er tofløjede fyldningsdøre med glas i øverste fyldning. Vinduer, døre og træværk er grønmaledede. Verandaen udgøres af fire runde træ søjler med base og kapitæl, der står ud for opholdsrummet, samt et sideparti, hvor væggene er af bindingsværk. Loftet er hvidmalede brædder og gulvet udgøres af røde og gule sekskantede teglklinker.

Indvendigt består lysthuset af ét stort rektangulært rum med kuppelhvelvet loft, opbygget af hvidmalede brædder, der rundt langs kanten er bemalet med guirlander og derover medaljoner. I kuplens centrum er bemalet en roset og en krans med blomstermotiver. Over døren er tillige bemalet et felt: "Wer Ruhe hat Der findt sie hier". Gulvet er et brædegulv, der er enkle fod- og brystningspaneler og i det ene hjørne et mandshøjt skab. På vindueskarmene er der monteret vandrette jernstænger.

Generalens Lysthus fungerer stadig som lysthus.

— BYGNINGSHISTORIE

Generalens Lysthus er opført i ca. 1780-1790 af Andreas Kirkerup. Var tilsyneladende noget større ved opførelsen. Fredet i 1918.

Generalens Lysthus er blevet restaureret i 2010, hvor blandt andet de runde træ søjler er blevet istandsat

— KILDER

Corselitze, Det Classenske Fideicommis, Udgivet maj 2009.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Generalens Lysthus har miljømæssig værdi, idet den ligger i et unikt herregårdslandskab. Den ligger solitært i skoven, der hører til herregården Corselitze. Den er placeret lige syd for den lange akse, der forbinder hovedbygningen med Østersøen, så den ikke forstyrrer udsigten til vandet, som det er muligt at se fra hovedbygningen på en klar dag.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Generalens Lysthus har kulturhistorisk værdi, idet den er et vidnesbyrd om det have-ideal, der var fremherskende i 1700-tallet, hvor den romantiske have med sine strategisk placerede kulturelle objekter var på mode. Således også et lysthus placeret i den vilde natur – i skoven, ved skråningen ned til Østersøens blå bølger som en kontrast til hovedbygningens velplejede have.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

I det ydre er det homogene og enkle materialevalg af stor værdi. Den vinkelformede bindingsværks-bygning med den delvist åbne veranda mod vandet giver en kompositorisk spænding og holdes sammen under det store helvalmede stråtag samt af den enkle farveholdning i hvid og grøn. Der ligeledes giver de to vinduestyper og fløjdørene samhörighed i den forholdsvis lille bygning.

Indvendigt er det kuppelhvælvede træloft, der er bemalet med ældre udsmykninger i rokokoens stilsprog af stor arkitektonisk værdi. Ligeledes er det meget værdifuldt, at rummet får lys fra alle fire verdenshjørner, hvilket yderligere giver en lethed til det lyse, hvidmalede rum. Den oprindelige materialeholdning er vigtig for rummet og bygningens fremtoning og er sammen med den ældre bemaling med til at give Generalens Lysthus en stor grad af autenticitet, tillige med de ældre døre og vinduer, de enkle fod- og brystningspaneler samt hjørneskabet.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I det ydre knytter bygningens bærende fredningsværdier sig til bygningens oprindelige materialevalg, til farveholdningen og til den enkle bygningskrop med den anderledes facadekomposition med de runde træ søjler og sidepartiet med de ældre, rundbuede vinduer, samt til de øvrige ældre døre og vinduer.

I det indre knytter bygningens bærende fredningsværdier sig til det kuppelhvælvede loft med de ældre bemalinger samt til den oprindelige materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Intet angivet.